

дозволяє вирішити багато управлінських проблем, зокрема, формування сприятливого соціально-психологічного клімату, стимулювання діяльності учасників освітнього процесу. Тому слід використовувати мотиваційний підхід, націлений на практичну реалізацію людино-центричного підходу. Призначення даного підходу полягає у формуванні такого психолого-педагогічного механізму, який забезпечить ефективну діяльність всіх учасників процесу навчання. При цьому мотиваційне програмно-цільове управління, розглядається як цілеспрямований вплив суб'єкта управління на мотиваційну сферу підлеглого за допомогою норми-зразка діяльності, при якому мотиваційна сфера перебудовується адекватно поставленій управлінській меті.

Список використаної літератури:

1. Drucker P.F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices / P.F. Drucker. – N.Y. Harper and Row, 1973. – 398 p.
2. Mayo E. The Human Problems of an Industrial Civilization / E. Mayo. – Boston: Graduate School Administration, Harvard University, 1946. – 318 p.
3. Maslow A. Theory of Human Motivation / A. Maslow // Psychological Review. – 1943. – № 50. – P. 370–396.
4. Nelson D. Frederick W. Taylor and the rise of scientific management. – Madison, WI : University of Wisconsin Press, 1980.
5. Дмитренко Г.А. Стратегічний менеджмент у системі освіти: Навч. посіб. / Г.А. Дмитренко. - К. : МАУП– Київ, 1999. – 399 с.

Росола Уляна Василівна,
старший викладач
кафедри економіки та фінансів,
Мукачівського державного університету

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Соціальна економіка є вираженням діяльності, спрямованої на поліпшення ситуації суспільства, що функціонує в реаліях економіки, орієнтованої на максимізацію прибутку та зменшення витрат. Заснований на таких цінностях, як: солідарність, участь, відповідальність та соціальна згуртованість, соціальна економіка орієнтована на реалізацію основної мети - покращення якості життя всіх громадян. Ефективність управління тісно пов'язана з підприємництвом та інноваціями, але також все чіткіше формують соціальні установки та громадянську активність у всіх сферах економічного життя.

Соціальне підприємництво – специфічний тип бізнесу, який, як і традиційні підприємства, переслідує економічні та фінансові цілі, проте досягнення соціальних цілей набагато важливіше. Їх головна мета не накопичення прибутку, а здійснення певної соціальної місії.

Термін “соціальний бізнес” як “провідну модель капіталізму майбутнього з людським обличчям” увів нобелівський лауреат Мохаммад Юнус. В його основу

покладені такі принципи, як боротьба з бідністю, повернення інвестицій без дивідендів, екологічна свідомість та покращення робочих умов. На конференції Social Media Week, що відбулася у жовтні 2013 р. в Лондоні, соціальний бізнес був визнаний одним із п'яти основних трендів 2014 р. [1].

Конкретизація сутності соціального підприємництва з визначенням основних ознак здійснена у праці Г. Діса, директора Центру розвитку соціального підприємництва Університету Дюка (США), а саме: створення та підтримка соціальної цінності (блага); пошук та використання нових можливостей для реалізації поставленої мети; безперервний процес інновацій, адаптації, навчання; рішучість дій, що не обмежується наявними ресурсами; висока відповідальність перед клієнтами та суспільством; розмивання міжсекторальних меж [2, с. 35].

Важливим елементом соціальних підприємств є демократичний та комунальний характер управління компаніями. Працівник не є «гвинтиком» у великій корпорації чи підприємстві, а розглядається як партнер і має реальний вплив на рішення компанії. Прибуток від діяльності компанії не належить керівнику, а витрачається на розвиток підприємства чи його соціальні потреби.

Поєднання соціальних цілей із економічною діяльністю соціальних підприємств дозволяє їм бути реальним суб'єктом, що забезпечує зайнятість своїх членів, а також дає можливість впливати на соціальний світ навколо нас.

За визначенням, соціальне підприємництво – це підприємницька діяльність, що характеризується такими основними ознаками:

- соціальний вплив, тобто цільова спрямованість на вирішення/пом'якшення існуючих соціальних проблем для досягнення стійких позитивних соціальних результатів;
- інноваційність завдяки застосуванню нових, унікальних підходів, що дозволяють збільшити соціальний вплив;
- самоокупність і фінансова стійкість, а саме здатність соціального підприємства вирішувати соціальні проблеми доти, доки це необхідно, і за рахунок доходів, отримуваних від власної діяльності;
- масштабованість і розмір тиражу і, як результат, збільшення масштабу діяльності соціального підприємства (на національному та міжнародному рівні);
- підприємницький підхід – здатність соціального підприємця бачити «провали ринку», знаходити можливості, акумулювати ресурси, розробляти нові рішення, які здійснюють довгостроковий позитивний вплив на суспільство.

За останній період соціальне підприємництво набуло актуальності для розвитку малого та середнього бізнесу загалом. Зростання ролі цієї теми для України обумовлена, по-перше, реакцією суспільства на соціальні, економічні та політичні виклики, які пов'язані із російською військовою агресією проти України, та, по-друге, – з процесом реформування країни в цілому. Задля підтримки сталого розвитку соціального підприємництва, яке буде сприяти демократизації та стабілізації України, необхідна консолідована підтримка міжнародних донорів та системне сприяння розвитку цієї сфери з боку української держави.

Для того, щоб зберегти та далі розвивати соціальне підприємництво як ефективний інструмент створення робочих місць та подолання соціальних проблем на місцях, потрібна активна міжнародна підтримка, подальший розвиток

партнерства в цій сфері, а також створення відповідних мережевих структур. Разом з тим, щоб надати сталого розвитку соціальному підприємництву, не можна обійтись без системної підтримки цієї сфери з боку держави та надання нею економічної підтримки соціальним підприємцям в Україні. Така підтримка не обов'язково має бути у грошовому еквіваленті, проте, може надаватися через забезпечення переваг послугам та товарам соціальних підприємців. Важливою складовою підтримки розвитку соціально-підприємницького сектору також є залучення молоді і процес його розбудови.

Список використаної літератури:

1. Телюк О. Соціальний бізнес – один із трендів 2014 року / О. Телюк. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://biggggidea.com/practices/1196/> .
2. Dees J. G. The meaning of social entrepreneurship. Center for the Advancement of Social Entrepreneurship / J. G. Dees, 2001. – (Duke University's Fuqua School of Business).

Росола Уляна Василівна

старший викладач

кафедри економіки та фінансів,

Росола Олександра Анатоліївна

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»

спеціальності «Облік і оподаткування»,

Мукачівського державного університету

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВ

Хоча передбачається, що культура організації невидима, насправді її можна спостерігати в кожному бізнес-процесі організації і це має велике значення для функціонування всього підприємства. Його беззаперечна цінність сьогодні означає, що вона все частіше включається в комплексну господарську діяльність підприємств різних галузей.

Організаційна культура - це сукупність свідомих і несвідомих поглядів і стандартів, які схвалюються, очікуються або допускаються в організації. По-перше, на це в першу чергу впливають засновники підприємства та її керівництво: їхні переважні цінності, переконання, а також часто і їхнє внутрішнє почуття місії. Саме очікування та стандарти, які вони формулюють, спосіб спілкування, відносини та правила, що функціонують всередині підприємства, впливають на формування бізнес-культури. Чим більше послідовності в дії, чим більш свідоме моделювання організаційних установок, тим виразнішою та передбачуванішою стає культура підприємства.

Вчений М. І. Чепелюк зазначає, що «рушійною силою реалізації змін виступає корпоративна культура, яка об'єднує підприємство і персонал єдиною філософією, місією, стратегією розвитку, принципами, цінностями, традиціями, створює репутацію в діловому світі, загалом формує власний образ організації, що

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>